

دیدگاه‌های حضرت امام خمینی (ره)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
برگال جامع علوم انسانی

سینما موجده، سینمای معلوّب

نقش و رسالت سینما

- رادیو، تلویزیون، سینما و اینها دستگاه‌های آموزشی باید بشود. در زمان طاغوت همه این دستگاه‌ها، دستگاه‌های بود که جوانهای ما را خراب می‌کرد. (۲۳)
- سینما در خدمت اصلاح ملت و کشور:

 - سینماها در رژیم شاه در خدمت فساد بودند در حالی که در جمهوری اسلامی باید در خدمت اصلاح ملت باشد. (۲۴)
 - ... لکن مطبوعات، سینما، تلویزیون... همه اینها برای خدمت به یک کشور است، اینها باید در خدمت باشند. (۲۵)

- سینما، دستگاه آموزش و پرورش:

 - این همه مراکز فساد که در ایران ایجاد کردد، همه چیزهایی که برای آموزش و پرورش بود، اینها تبدیل شوند به مراکز فساد، مثلاً فرض کنید سینما، سینما یک جایی است که برای آموزش است، برای پرورش... تا وقتی که رسید اینجا به دست اینهایی که مأمور بودند از طرف غیر که وطن را به این حال درآورند و مأموریت برای وطنشان داشتند، اینها را منقلب کردد به یک چیزی که برخلاف بود، حالا از این بعد باید همه اینها باید یک دستگاه پرورش باشد، یک دستگاه آموزش باشد. (۲۶)
 - شما باید پدانید که این دستگاه‌هایی که الان اسم بردید این مردم، در خدمت تربیت این مردم باشد. (۲۷)

- سینمای مطلوب: ما با سینمایی که برنامه‌ای آنها فاسد کننده اخلاق جوانان ما و مخرب فرهنگ اسلامی باشد مخالفیم اما با برنامه‌هایی که تربیت کننده به نفع رشد سالم، اخلاق و جامعه باشد موافق هستیم. (۱)
- ما با سینما مخالف نیستیم، با مرکز فحشا مخالفیم، ما با آن چیزی که در خدمت اجانب، برای عقب نگه داشتن جوانان ما و از دست دادن نیروی انسانی ماست، با آن مخالفیم، ما کی مخالفت کردیم با تجدد؟ سینما یکی از مظاهر تمدن است که باید در خدمت این مردم، در خدمت تربیت این مردم باشد. (۲)

خون پاک صدها هنرمند فرزانه در جبهه‌های عشق و شهادت شرف و عزت، سرمایه زوال تایید آنگونه هنری است که باید به تناسب عظمت و زیبایی انقلاب اسلامی، همیشه مشام جان زیبا پست طالیان جمال حق را معطر کند
حضرت امام خمینی (ره) (۵)
۶۷/۷/۹

کاری انجام بدھیم که موافق با مقصد جمهوری اسلامی که همان مقاصد اسلامی است باشد.^{۱۹۵}

به تصویر کشاندن قیام مردم علیه ظالم و ظهرور تفکر اسلامی:
تاریخ جهان پر است از تحسین و دشنام عده‌ای خاص له یا علیه عده‌ای دیگر و یا واقعه‌ای در خور بحث، اگر شما می‌توانستید تاریخ را مستند به صدا و فیلم حاوی مطالب گوناگون انقلاب از زبان توده‌های مردم رنجیده کنید، کاری خوب و شایسته در تاریخ ایران نموده‌اید. شما باید نشان دهید که چگونه مردم علیه ظالم و بیداد، تحریر و اپس‌گرایی قیام کردند و فکر اسلام ناب محمدی را جایگزین تفکر اسلام آمریکایی کردند. شما باید نشان بدھید.^{۱۹۶}

توجه به تمام اقتشار جامعه در ارایه پیام و عرضه راه و روش زندگی در محتوا:

بنگاههایی که شب و روز، ملت در سراسر کشور با آنها تماس سمعی و بصری دارند، چه مطبوعات و چه صدا و سیما در برنامه‌ها و نمایشنامه‌ها و انعکاس هنرها و انتخاب فیلم‌ها و هنرهای آموزنده باید همت کنند و بیشتر کارکنند و از گردندهان و هنرمندان متهد بخواهند تا در راه تربیت صحیح و تهذیب جامعه وضیت تمام قشرها را در نظر گرفته و راه و روش زندگی شرافتمانه و آزادمنشانه را با هنرها و نمایشنامه‌ها به ملت بیاموزند و از هنرهای بدآموز مبتذل جلوگیری کنند.^{۱۹۷}

توجه به قابل فهم بودن محتوای فیلم:
آن کسی که می‌خواهد فیلم درست کند، گاهی وقتها فیلم را خوب، بسیار متوجه نمی‌شوند، چی است.^{۱۹۸}

توجه به محتوا و پیام اخلاقی:
در اسلام تمام آثار تجدد و تمدن مجاز است، مگر آنها که فساد اخلاقی بیاورند، فساد عفت بیاورند. اسلام آن چیزهایی را که مخالف با مصالح ملت بوده است، آنها را نفی کرده، آنها که موافق با مصالح ملت است، آنها را اثبات کرده است. الان این مظاهر تمدنی که در جاهای دیگر، در ممالک پیشتره از آنها استفاده‌های صحیح می‌شود، وقتی که آمده است در مملکت ما یا مملکت‌های شبيه به مملکت ما، استفاده‌هایی که از اینها می‌شود، استفاده‌های فساد می‌شود، مثلاً سینما، ممکن است کسی در سینما نمایش‌هایی که می‌دهد نمایش‌های اخلاقی باشد، نمایش‌های آموزنده باشد که آنرا هیچ کسی منع نکرده و اما سینمایی که برای فساد اخلاق جوانهای ماست.^{۱۹۹}

لزوم عرضه محتوای سازنده و آموزنده:

اما فیلمی که شما نشان بدھید، اگر فیلم سازنده باشد، این در سرتاسر کشور سازنده دارد و اگر یک فیلم خدای نخواسته اتحارافی باشد، در سرتاسر کشور نقش دارد... کوچولوها می‌نشینند و این عروسوک‌هایی که آنجا چه

• الان فرست بده دست شما داده شده است که شما می‌توانید خدمت بکنید؛ یک وقت می‌بینید که یکنفر آدم نفوذ کرده در آن جا و در یک جای حساس، آنوقت می‌آید یک کاری می‌کنند یک عملی انجام می‌دهد یا یک فیلمی که آنها مطلع هستند، کارشناسی می‌خواهد این فیلم‌ها، این فیلم‌ها ممکن است یک نتایجی بدهند که نتایج را اشخاص عادی نتوانند درست بفهمند.

• کارشناسها در آن فکر کنند، تأمل کنند تا اینکه یک فیلم صحیح باشد که مناسب با جمهوری اسلامی و با مصالح اسلام، با مصالح کشور خودتان باشد.^{۲۰۰}

توجه و نظرارت جدی بر فیلم‌های خارجی:

• من غالباً فیلم‌هایی که خود ایرانی‌ها درست می‌کنند به نظرم بهتر از دیگران است. مثلاً فیلم گاو آموزنده بود. اما جالا این فیلم‌ها باید حتماً از آمریکا یا از اروپا بیاید با یک بی‌بند و یاری تا روشن‌فکران غریزه شاد شوند. فیلم‌هایی که از خارج به ایران می‌آید اکثر استعماری است لذا فیلم‌های خارجی استعماری را حذف کنید. مگر صد درصد صحیح باشد.^{۲۰۱}

• همین طور باید فیلم‌هایی که در رادیو و تلویزیون نمایش داده می‌شود، آموزنده باشد، فیلم‌هایی باشد، یا فیلم‌هایی که از خارج ایران درست کنند، آموزنده باشد، آنها ممکن می‌آید درست تفتیش بشود که چنین نباشد. آنها ممکن است با شیطنت فیلم‌هایی را به ایران پفرستند که بخواهند جامعه ما را فاسد کنند، باید وضع آنچا درست و اسلامی بشود، روی مصالح و مقصود کنونی باشد؛ در خدمت کشور باشد؛ نه در خدمت دیگران.^{۲۰۲}

ارجحیت و اولویت در ساخت فیلم‌های ایرانی و لزوم استقلال در ساخت آنها:

• من غالباً فیلم‌هایی که خود ایرانی‌ها درست می‌کنند بنظرم بهتر از دیگران است مثلاً فیلم گاو آموزنده بود.^{۲۰۳} • عمدۀ این است که ما ذهن این جوانها و حقیقی پیرها و روشن‌فکرها را آماده کنیم که مآخذ دنیان آدم هستیم. و اینطور نیست که در همه چیز دستمن را پیش دیگران دراز کنیم و حتی اخلاق و زیمان را از آنها یاد بگیریم لذا ساختن تاثراتی که مطابق با اخلاق انسانی اسلامی باشد زحمت دارد. سینما هم اگر بخواهد چنین باشد نیازمند صرف مدت‌ها وقت است.^{۲۰۴}

• خوبی از این نداشته باشیم که اگر فرض کنید فلان فیلم را درست کنیم بما می‌گویند که اینها چه هستند. ما بالآخره در این دنیا الان معرفی شدیم.^{۲۰۵}

محتوا و پیام سینما

توجه جدی به محتوای سینما و لزوم انتظامی با مقاصد نظام و اسلام:

• آن کسی که می‌خواهد فیلم درست کند گاهی وقتها فیلم را، خوب، بسیار متوجه نمی‌شوند چی است، لکن محتواش رویه‌مرفته انسان یک وقت می‌بیند که یا طرف چپ است یا طرف راست است، یا رو به فساد است، این باید خیلی دقت بشود یعنی ما همه موظفیم به این که

سینما، تربیت کنند و مرتبی نیروی انسانی جامعه:

• ... و آن که از همه خدماتها بالاتر است اینست که نیروی انسانی ما را رشد بدهد و این به عهده مطبوعات است، مجله‌های این رادیو و تلویزیون است، سینماهاست، تئاترهاست. اینها می‌توانند نیروی انسانی ما را تقویت کنند و تربیت صحیح بکنند و خدماتشان ارزشمند باشد.^{۲۰۶}

• سینمایی که باید معلم این جوانها باشد، مرتبی این جوانها باشد، اصلاح کنند اینها را جویی درستش کردد که به فساد می‌کشند آنها را، سینماها که باید مرکز تربیت جوانهای ما باشد، مرکز فساد اخلاقی بود.^{۲۰۷}

سینما، و شدده‌بندنده سیاسی جوانان:

• تمدن این است که هر جوانی که در سینما چند روز برود و دیگر زندگی اش همان بشود؟ تمام آمال و آرزوهایش همان بشود؟ اگر چنانچه از اینطور چیزها جلوگیری بشود و آموزنده باشد، این سینما آموزنده باشد... اینها باید بچه‌های ما را تربیت کنند، اینها باید بچه‌های ما را رشد سیاسی بکنند.

• سینما بدهند و اینها را وارد میدان عمل سیاسی بکنند.^{۲۰۸}

اصول حاکم بر سینما

اداره سینما به شکل سلیم و صحیح:

• سینما یک دستگاه آموزشی است. باید دستگاهها را بطور مسالمت، بطور صحیح، بطور سلیم اداره کرد.^{۲۰۹}

حاکم بودن شکل و فرم اسلامی در سینما:

• انشاء الله مبارزه با فساد می‌کنیم، مطبوعات را اصلاح می‌کنیم، رادیو را اصلاح می‌کنیم... سینما را اصلاح می‌کنیم. تمام اینها به فرم اسلام باید باشد.^{۲۱۰}

نظرارت و گزینش در سینما:

• همین طور فیلم‌های بالاتر (فیلم‌هایی که مخاطبان بزرگ‌سال را شامل می‌شود) باید خیلی توجه به آن شود که رسیدگی بکنند، نظرارت بکنند، نگذارید دست اشخاصی که متعهد نیستند.

• اگر پیدا شدند اشخاص، باید به آنها حالی کنید. اگر نمی‌شود، تصفیه کنید و این یک امر ضروری و لازم است.^{۲۱۱}

• شما باید به تمام معنا در آن توجه داشته باشید که یک وقتی یک فردی نباشد، یک وقت یک فیلمی نباشد، یک وقت فیلمی را به صورتی که خیلی خوب است مثلاً داده بشود و بعد وضع را گرفت و بکنند، می‌توانند با یک قولی یک مصیبی را بگردانند، می‌توانند با یک قولی یک مصیبی ایجاد کنند. بنابراین آن چیزی که بر شما هست یکی افراد است که افراد باید شناسایی بشود، سوابقشان معلوم بشود.^{۲۱۲}

لزوم کارکارشناسی در سینما و توجه به مصالح نظام و اسلام:

می شود مثلاً تماشا می کنند و فیلم ها را تماشا می کنند، اگر انحراف در اینها باشد آنها را از همان بچگی منحرف می کنند.^{۲۴}

- اگر فیلم ها... چوری باشد که آموزنده باشد این بچه بکوجولو هم از حالات تربیت می شود یک تربیت صحیح و اگر چنانچه خدای خواسته یک خلافی در او باشد آن بچه ها که کوچکند از اول تربیت فاسد می شوند... چون بچه ها علاقه دارند به نگاه کردن به این عکس ها، نگاه کردن به این فیلم ها اگر فیلم، یک فیلم آموزنده باشد، این بچه ها تربیت می شوند به تربیت صحیح و اگر یک فیلمی باشد که برخلاف باشد - عرض می کنم - انحراف کننده باشد، بچه ها تربیت می شوند به تربیت انحرافی، بزرگ ها هم همین طور،^{۲۵}

توجه به پیام تعهدآور:

- این فیلم ها باید یک فیلم های آموزنده باشند، فیلم هایی که وقتی نگاه می کنند جوان های ما، منحرف بشوند، اینها را باید از آن احتراز کرد... و آنچه راجع به دیدنی هاست و فیلم هاست توجه کنید که فیلم های یک فیلم انحرافی نباشد، فیلم هایی نباشد که مثلاً فرض کنید که یک منظره هایی که سابقاً بود و انحرافات برای جوان های ما ایجاد می کرد، نباشد، ما اگر این جوان هایمان را و این بچه هایمان را حتی آنچه که برای بچه ها نمایش داده می شود باید یک چوری باشد که این بچه از اول طوری بار بباید که مستقل باشد در فکر، مستقیم باشد و متعدد بار بباید، و همین طور فیلم های بالاتر.^{۲۶}

بیو استفاده از این رسانه فرهنگی تبیلیغی توسط استکبار و ایادی آن

- #### واژگون نمودن سینما از کارکرد اموزشی و تربیتی خود:
- نیام مراکز آموزشی را اینها فحشاء قرار دادند، سینما که یکی از مراکز آموزشی است در دنیا ... اینها به صورت دیگری واژگون درآورند.^{۲۷}

سینمای مبتذل، عامل غربزدگی و تباهی:

- ملت عزیز در طول پنجاه سال سیاه اخیر، گرفتار مجلات و روزنامه های تخریب کننده و فاسد کننده نسل جوان و از آنها بذر سینماها و رادیو و تلویزیون بود که با برنامه های خود، ملت را به حد وافر در آغوش غرب و غربزدۀ ها غلتانید و ضررهای رسانه های گروهی از خرابی های توب و تانک و سلاح های، مخرب بالاتر و بالاتر است، چه که ضررها سلاح های گذراست و ضررها فرهنگی باقی و به نسل های بعد انتقال بپدا می کند.^{۲۸}
- به همه ماست که از این غربزدگی بیرون بیاییم، افکارمان را عوض می کنیم، اعمالمان را عوضی بکنیم، (رژیم پهلوی) همه وسائل را تغییه کرده بودند... که هم زن ها را و هم مرد ها را تباہ بکنند، نگذارند یک رشد انسانی پیدا کنند؛ برای همین مقصد در سینماها می رفتند وضع سینما را چوری قرار داده بودند که تباہ می کرد... ما باید خودمان را تغییر بدھیم تا این که بتوانیم سریای خودمان بایستیم و بفهمیم که ما شرقی هستیم و در اسلام هستیم و بر تامه ما اسلام است.^{۲۹}
- آیا اشاعه فحشاء در سراسر کشور و مراکز فساد از عشرتکده ها و قمارخانه ها و ... سینماها و دیگر مراکز که هر یک برای تباہ کردن نسل جوان عامل بزرگ بود در خاطر تان محوش شده؟^{۳۰}

- ### سینمای مبتذل، عامل ایجاد روحیه بی تفاوتی و غفلت در جوانان:
- نتیجه این که این جوان های ما چند روزی می رفتند و در آنجا در سینماها را باز کرده بودند با آن وضعی که سینماها داشت که اگر جوان های ما چند روزی می رفتند و در آنجا

تباه می شدند و از فکر اینکه یک کاری برای کشور خودشان بکنند بکلی می آفتدند... سینماها چه حالی داشتند... همه اینها به واسطه اینست که این رژیم شاهی می خواهد که این جوانها را فاسد کند... جوان ها را از داشتگاهها بکنند به میخانه ها،^{۳۱}

استعمار و استکبار بدبانی انحراف جوانان با سوء استفاده از سینما:

- این مأموریت داشت که ساقط کرد این وطن را از همه چیز، نیروی معنوی را از بین برد، نیروی جوان ما را که بالاترین چیز و صدمه ای است که بر این مملکت خورد، نیروی جوانهاست که فاسد شد یا طرف مشروطخانه ای اینها را کشانند یا طرف سینماها اینها را کشانند... یک جوان سالم برای ما نگذاشتند آقا،^{۳۲}
- جوانها را پکلی خراب کرند و سینماها را بصورت مبتذل درآورند و جوانها را برند آن جا، جوانها را پکلی خراب کرند.^{۳۳}

سوء استفاده از سینما با طرح و نقشه

قبلی:

شما ملاحظه کردید زمانی رضاخان را... یادتان است که آزادی که برای ما آورند و به ما به قول خودشان اعطا کرند، آزادی در حقن به مراکز فساد سینماها به آنطور که خودشان درست کرده بودند... تمام چیزهایی بوده است که نقشه کشیدند و برای مالکی که می خواهند تحت نفوذ خودشان با استعماری پاشد یا نیمه استعماری.

جوان وقتی که رفت سینما، پنج روز، ده روز رفت سینما عادت می کند به رفتن سینما و اصلاً فکر، فکر سینمایی می شود، شاید شب هم وقتی که خواب بینند، خواب ستاره سینما می بینند، روز هم وقتی که چشمش را باز کند بفکر است که کی شب بشود من بروم و چه وقت بشود که بروم سراغ این مرکز یک همچو دماغی که بار آمد اینطوری، این بفکر این نمی افتد که (کارت نفت ما را می برد و قضیه این نبود که یک چیزی خود به خود شده باشد، یک قضیه ای بود که روی برنامه شده، آن هم بسیار محتمل است که تظییم از همان سیا شده باشد از آنجا شده باشد که باید جوانها را اینطوری می شود بگیرید، حبس کنید).

سینمای مبتذل عاملی در رواج تقلید کورکرانه:

رادیو، تلویزیون و مطبوعات و سینماها و تئاترها از ابزارهای مؤثر تباہی و تخدیر ملت‌ها خصوصاً نسل جوان بوده است، در این صد سال اخیر بویژه نیمه دوم، آنچه نقشه‌های بزرگی از این ابزار چه در تبلیغ ضد اسلام و ضد روحانیت خدمتگزار کشیده شد از آنها برای درست کردن بازار کالاها خصوصاً تجملی و تزیینی از هر قماش، از تقلید در ساختمانها و تزئینات و تجملات آنها و تقلید در اجتاس نوشیدنی و پوشیدنی و مآب بودن در تمام شوون بطریکی از رفتاری و گفتار و پوشش و فرم آن بویژه در خانه‌های مرتفه یا نیمه مرتفه بود و در آداب معاشرت و کیفیت حرف زدن و کاربردن لفات غربی در گفتار و توشتار بصورتی بود که فهم آن برای بیشتر مردم غیرممکن و برای هم‌دیغان نیز مشکل می‌نمود.

سینمای مبتذل عاملی برای تخدیر ملت:

یک کسی که عادت کرد که شب برود سینما، آن سینماها، نه سینماهای آموزنه، آن سینماهایی که هم‌اش برای این بود که ما را تخدیر کند، این وقتی عادت کرد با آن مراکز یا به آن مراکز فحشاًی که لابد شنیدید که در تهران چقدر بوده، بین تهران و شمیران چقدر بوده است وقتی بنا شد جوان‌های ما کشیده شوند به آنجا پنهان شدند و یعنی عضو فعالهای که باید یک مملکت را اداره بکنند مهمل پشود.

مسوء استفاده از سینما توسط استکبار در نابودی اسلام و بی‌تفاوتی سیاستی ملت:

سینماهای آنروز، تئاترهای آنروز، هنرهای آنروز، اینها همه دست به هم داده بودند که اسلام را از اینجا بپرون کنند و آمریکا را وارد کنند... نمی‌دانید در ایران چه بود و چه شد و چه گذشت مراکز فساد و سینماها و... همه‌شان با هم مخلوط شده بودند و یک کشوری شیطانی درست کرده بودند طاغوتی درست کرده بودند و اسلام، عنایتش را لطفش را به این ملت مظلوم در طول تاریخ، عنایتش را در پرتو عنایتش را افکند بر اینها، و اینها متحول شدند.

پنجه سال‌یار را کشیدند به مراکز فحشاً، مراکزی که مفزعهای آنها را تهی کرند، به آدمی که در این نحو سینماهایی که پیش بود (زمان پهلوی) دیگر یک جوانی که می‌رفت در آن جا، پنج روز یا ده روز می‌رفت، عادت

۱۷ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۷
۱۸ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۷
۱۹ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۵
۲۰ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۷
۲۱ روزنامه جمهوری اسلامی ایران	تاریخ ۷۵/۲/۱
۲۲ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۷۱/۵/۲۲
۲۳ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۷۱/۵/۲۲
۲۴ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۲۵ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۲۶ روزنامه جمهوری اسلامی	تاریخ ۷۵/۲/۱
۲۷ روزنامه جمهوری اسلامی	تاریخ ۶۷/۴/۴
۲۸ روزنامه جمهوری اسلامی	تاریخ ۷۵/۲/۱
۲۹ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۰۲
۳۰ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۰۲
۳۱ روزنامه جمهوری اسلامی	تاریخ ۷۵/۲/۱
۳۲ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۳۳ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۳۴ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۵
۳۵ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۹
۳۶ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۲۶
۳۷ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۰۳
۳۸ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۳
۳۹ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۴۰ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۴
۴۱ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
فهرست مأخذ:	
۱ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۸۹
۲ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۸۸
۳ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۰
۴ روزنامه جمهوری اسلامی ایران	مورخ ۵۷۲/۱۱/۴
۵ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۰
۶ هنر هفتم تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۲
۷ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۲
۸ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۰۱
۹ روزنامه جمهوری اسلامی ایران	۷۷/۶/۲۲
۱۰ روزنامه جمهوری اسلامی ایران	۷۱/۹/۲۱
۱۱ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۱۰۳
۱۲ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۸۵
۱۳ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۸۶
۱۴ روزنامه اطلاعات	تاریخ ۶۴/۵/۲
۱۵ کتاب در پرتو ولایت	بدون تاریخ
۱۶ کتاب هنر تألیف مقام معظم رهبری	صفحه ۹۸